

ges til fremstilling af våben, til netop de lande, der ikke har tilsluttet kemivåbenkonventionen.

Denne begrænsning i forslaget bekymrer mig en anelse, idet vi jo alle sammen ved, at konventioner brydes, også af dem, der har tilsluttet sig konventionerne, og derfor så vi gerne, at begrænsningerne også skulle omfatte de lande, hvor der er begrundet mistanke om, at kemikalierne misbruges til våbenfremstilling.

Enhedslisten kan dog støtte forslaget, da det i sin nuværende form er en forbedring, og i udvalget glæder vi os til at gå ind i et fremadrettet samarbejde om at finde de helt rigtige formuleringer.

Jann Sjørnsen (KRF):

På vegne af Kristeligt Folkeparti kan jeg meddele, at vi tilslutter os lovforslaget.

Kl. 15.25

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil gerne takke for den brede støtte til lovforslaget.

FN's konvention om forbud mod kemiske våben blev som bekendt vedtaget på FN's generalforsamling i 1992, og konventionen skal jo sikre, at disse våben ikke længere udvikles, oplagres eller bruges. Konventionen er nu ratificeret af 145 lande.

Vi har naturligvis ikke kemiske våben i Danmark. For Danmark betyder konventionen derfor primært en kontrol med tilladt kemisk virksomhed inden for dansk industri og handel.

Med dette forslag til ændring af loven, som altså har fået den her brede tilslutning, bliver der i Danmark skabt klare nationale regler for nuværende og kommende begrænsninger i adgangen til at overføre kemikalier opført på liste 2 og liste 3 til og fra stater, som ikke deltager i konventionen, og hvor man altså kan risikere misbrug med produktion af kemiske våben.

Begrænsningerne i handel med listede kemikalier lægger et vigtigt pres på de lande, som ikke har tilsluttet sig konventionen, til at gøre dette snarest, således at de ikke bliver udelukket fra den internationale handel med disse kemikalier, der kan bruges til produktion af kemiske våben, som verden jo meget gerne skulle være fri for.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af valgfri protokol af 25. maj 2000 til FN-konventionen om barnets rettigheder vedrørende inddragelse af børn i væbnede konflikter.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Forsat 13/12 01).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

På vegne af Venstres folketingsgruppe skal jeg give tilslutning til forslaget.

René Skau Björnsson (S):

Det var den tidligere statsminister, hr. Poul Nyrup Rasmussen, der i forbindelse med sin deltagelse i FN's millenniumtopmøde i New York undertegnede to tillægsprotokoller til FN's børnekonvention.

Der var henholdsvis tale om en protokol, der forbyder handel med børn, og den, vi skal drøfte i dag, vedrørende inddragelse af børn i væbnede konflikter.

Selv om den socialdemokratisk-radikale regering dengang arbejdede hårdt for et mere vidtgående forbud mod at inddrage børn og unge under 18 år i de væbnede styrker, udgør begge tillægsprotokoller betydelige fremskridt i beskyttelsen af børns rettigheder. 80 lande undertegnede ved millenniumtopmødet protokollen om inddragelse af børn i væbnede konflikter. 11 har indtil videre ratificeret protokollen, som dermed kan træde i kraft til februar i år.

Det ligger Socialdemokratiet meget på hjerte, at Danmark hurtigst muligt følger trop og der-

med også sender et signal til de lande, der mangler at ratificere protokollen, om, at vi tillægger den stor betydning.

Protokollen sigter mod at begrænse direkte anvendelse af børn og unge under 18 år i fjendtligheder. Den forbyder tvangsmæssig rekruttering af børn til væbnede styrker, og den pålægger landene at søge at forhindre, at bevæbnede grupper, der ikke er en del af nationale væbnede styrker, rekrutterer personer under 18 år.

Det er også et krav til de deltagende lande, at de hæver minimumsalderen for frivillig rekruttering af denne persongruppe og i øvrigt sikrer, at rekrutteringen reelt er frivillig, alt sammen krav, der for os danskere forekommer helt naturlige. I Danmark er det nærmest en helt utænkelig tanke, at børn skulle rekrutteres til militæret, og vi lever da også allerede op til de krav, som protokollen stiller til børns og unges inddragelse i væbnede konflikter.

Aldersgrænsen på 18 år, både for frivillig og tvungen rekruttering til militæret, er en realitet i dansk lovgivning. Folketingets ratifikation af protokollen får dermed heller ikke umiddelbare konsekvenser for dansk lovgivning.

Alligevel har ratifikationen af denne protokol stor betydning. Når Danmark officielt tiltræder den, sender vi et signal til de andre FN-lande om, at dette er en vigtig sag for os, og selv om vi i Danmark ikke kunne forestille os, at det nogen sinde skulle blive aktuelt, at danske unge under 18 skulle deltage i militærtjeneste, er der desværre mange andre af FN's medlemslande, hvor der er børn, der bærer militæruniform og våben, og hvor det ikke er et sjældent syn enten i den nationale militærenhed eller i væbnede oprørsgrupper.

Ved vores ratifikation forpligter vi os til at opfylde de i protokollen indeholdte bestemmelser. Det meste er allerede en realitet, men vi forpligter os også til at indgå i et samarbejde med de andre lande om at gennemføre bestemmelserne. Dette gælder bestræbelser på at forhindre enhver aktivitet, der strider imod protokollen, samarbejde om rehabilitering og resocialisering af børn og unge, der har været udsat for handlinger i strid med protokollen, samt om teknisk og økonomisk bistand.

Kl. 15.30

Så selv om ratifikationen ikke kræver direkte lovændringer, forpligter vi os til at indgå i et samarbejde for også at sikre dens gennemførelse i andre lande, som har haft sværere ved at leve op til kravene, end vi har.

Det skal vi selvfølgelig være med til, og derfor kan Socialdemokratiet give sin fulde opbakning til Danmarks ratifikation af denne protokol.

Det blev et lidt længere indlæg.

Første næstformand (Svend Auken):
Men inden for taletiden.

Peter Skaarup (DF):

Jeg skal også prøve at holde mig inden for taletiden.

Selv om emnet er meget vigtigt og man bør lægge meget vægt på emnet, er der ikke den store tvivl i denne sag om, hvor Folketingets partier står henne, går jeg ud fra. Vi kan i hvert fald i Dansk Folkeparti også tilslutte os regeringens forslag.

Vi mener, det er et helt afgørende signal, at børn selvfølgelig ikke optræder i militære styrker. Vi kunne aldrig finde på det i Danmark, og vi skal arbejde for at bekæmpe det andre steder rundt omkring i verden. Børnesoldater er ikke noget, der er rimeligt, det er ikke noget, vi skal sympatisere med overhovedet. Vi skal fordømme det så kraftigt som muligt.

Selv om man måske godt kunne ønske sig, at et forslag eller en konvention som den her var mere vidtgående, som også Socialdemokratiets ordfører var inde på at man har forsøgt at kæmpe for tidligere, er det her jo trods alt et skridt på vejen, og vi kan selvfølgelig støtte det fra Dansk Folkepartis side.

Gitte Seeberg (KF):

Der er sagt mange kloge ord af tidligere ordførere, og dem kan vi fuldt ud tilslutte os. Det Konservative Folkeparti støtter selvfølgelig forslaget.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

SF kan tilslutte sig, at Danmark ratificerer den valgfri protokol. Det er et lille, men dog også vigtigt bidrag til det kæmpemæssige arbejde, der gøres for at forhindre, at børn bliver inddraget i væbnede konflikter direkte under våben. Men det er klart, at der er lang vej igen, hvis det her skal lykkes.

Morten Østergaard (RV):

Koalitionen mod anvendelse af børnesoldater fastslår i sin Global Report for 2001, at mere end 300.000 børn under 18 år løbende tager aktiv del i væbnede konflikter på verdensplan.

Den valgfri protokol til FN-konventionen om barnets rettigheder, som Folketinget i dag behandler ratificeringen af, er et skridt på vejen til en bedring af disse forhold. Børns frivillige eller tvungne deltagelse i væbnede konflikter er ganske uacceptabel, og ansvaret påhviler de ansvarlige for denne deltagelse.

Derfor er den valgfri protokol et redskab til at stille disse mennesker til ansvar og i det mindste udstille ikke-ratificerende landes manglende vilje til at forsvare barnets tarv i denne henseende.

Det Radikale Venstre kan derfor kun bifalde ratificeringen af den valgfri protokol, som ultimo 2001 var underskrevet af op imod 100 lande. Det danske diplomati var en væsentlig faktor i udviklingen af protokollen, og ratificeringen vil bringe Danmark i det felt af frontløberlande blandt protokolunderskriverne, som har deponeret sit ratifikationsinstrument hos FN's generalsekretær.

Vi er glade for, at regeringen på det her område deler vore ambitioner om, at Danmarks plads netop skal være i forreste felt, når det handler om en global indsats for sikring af menneskers rettigheder.

Af beslutningsforslaget fremgår det, at ratificeringen ingen konsekvenser får for dansk lovgivning eller praksis. Danmark opfylder i forvejen alle betingelser, og vi benytter os naturligvis ikke af børn i forsvaret. Man kan derfor spørge, om ratificeringen overhovedet er besværet værd. Men ifølge koalitionen mod anvendelse af børnesoldater har protokollen allerede haft effekt, f.eks. i Colombia, hvis væbnede styrker på baggrund af protokollen har hjemsendt sine 980 soldater under 18 år.

Det synes derfor åbenbart, at underskrivelse og ratificering af protokollen med den opmærksomhed, det skaber, har og vil få effekt. Den symbolske betydning af Danmarks placering som foregangsland vil medvirke hertil. Derfor er vi tilfredse med, at regeringen i denne henseende anerkender betydningen af disse symbolske handlinger.

Det står dog desværre i skarp kontrast til andre områder, hvor regeringen ikke deler Det Radikale Venstres og den forhenværende regerings ønske om Danmark som foregangsland. Jeg tænker naturligvis på de bekymrende nedskæringer i ulandsbistanden, som regeringen har varslet. For der er en utrolig aktuell sammenhæng med denne sag, som vi med store smil og slet skjult stolthed i dag førstebehandler i Folketinget. Det er nemlig ifølge FN sådan, at utrolig mange bør-

nesoldater rekrutteres i flygtningelejre og blandt mindretal i eksil.

Det synes derfor berettiget at frygte, at mens regeringen i denne henseende, hvor det er ganske uden konsekvenser, i særdeleshed økonomiske konsekvenser, med store ord viser de rette hensigter, men at viljen til at lade handling følge ord ikke vil være til stede, når hensigterne ikke længere er gratis. Det finder vi vældig uheldigt for Danmark og den selvforståelse som et land, der tager sit globale ansvar alvorligt, som vi i vor tid som regeringsparti har hæget om.

Kl. 15.35

Vi anerkender fuldt og helt regeringens ret til at anvende sit flertal til at prioritere også i ulandsbistanden, men vi vil dog gerne i dag, hvor et samlet Folketing førstebehandler en traktat, som tydeligt tilkendegiver Danmarks holdning til børnesoldater i væbnede konflikter, bede udenrigsministeren garantere, at udenrigsministeren ikke med sit beslutningsforslag med den ene hånd leder Folketinget til en sådan klar tilkendegivelse, men med den anden hånd forbereder at fratage grundlaget for de projekter under den danske ulandsbistand, som netop aktivt viser handling bag de flotte ord.

Vi støtter altså beslutningsforslaget, men vil gerne have en garanti for, at man på finansloven for 2002 som et minimum fastholder de danske aktiviteter til bekæmpelse af børns deltagelse i væbnede konflikter på deres nuværende niveau. Alt andet vil vi betragte som værende temmelig hyklerisk.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Hvis man vil skabe en tryk og fredelig verden, er det en ufravigelig forudsætning, at børn vokser op under de trykkeligste og sikrest mulige vilkår.

Børn skal ikke anvendes som soldater hverken af oprørsbevægelser eller af stater, og det er vigtigt, at vi internationalt skaber fælles forståelse herfor, og at vi tilslutter os konventioner som den, vi tager stilling til i dag, som kan sikre børn mod den slags overgreb.

Hovedpointen med at ratificere den her frivillige protokol er at sikre, at børn og unge under 18 år ikke må deltage i væbnede konflikter, og at det anskues som en forbrydelse at rette angreb mod børnehaver og skoler og andre steder, hvor børn typisk er samlet, alt sammen noget, man selvfølgelig kun kan bakke op om.

Det satte så nogle tanker i gang hos mig – måske fordi det ikke er mig, der er ordfører for det

her område, og jeg derfor normalt ikke beskæftiger mig med det her – når man definerer et barn som værende den, der er under 18 år gammel. Så langt så godt, sådan har vi det jo i Danmark. Men derefter er der foretaget en interessant undtagelse, og det er nemlig i de lande, hvor barnet er myndigt tidligere end det 18. år, og i de tilfælde gælder landets myndighedsalder og ikke protokollens fastsatte myndighedsalder på 18 år.

I forlængelse heraf beskriver protokollens art. 3 så, at stater, der allerede rekrutterer under-18-årige til militærtjeneste – og det vil selvfølgelig primært være de pågældende lande, hvor myndighedsalderen er lavere end 18 år – skal sikre, at forældrene er indforståede med den unges valg, og at den unge er fuldt oplyst om forpligtelserne i militær tjeneste, osv.

Da jeg læste teksten, hævdede øjenbrynene sig umiddelbart en gang, for det provokerer mig en anelse, at man overhovedet overvejer, at børn under 18 år kan deltage i krig. Og det er jo selvfølgelig, fordi i Danmark virker denne her 18-års-grænse som en naturlig ting, fordi det er det tidspunkt, hvor man i Danmark nyder fulde rettigheder i og forpligtelser over for samfundet; det er det tidspunkt, hvor man formelt set kan påvirke den lovgivende forsamling og dermed selv have indflydelse på, hvilke forpligtelser man har, herunder også militærtjeneste.

Myndighedsalderen er jo så forskellig i forskellige lande, og nogle steder er der denne tradition med de 16-årige. Også herhjemme har der igennem historien været forskellige opfattelser af, hvornår man er voksen og dermed en fuldgyldig del af samfundet.

Mine egne overvejelser i den her forbindelse er så på baggrund af de her forskellige traditioner og holdninger, om det er særlig klogt, at man laver de her undtagelser i konventionerne. Det er selvfølgelig klart, at det er et fremskridt for de 16-årige i andre lande, primært i de latin-amerikanske lande, at de i fremtiden har nogle minimumsrettigheder, men umiddelbart vil jeg mene, at det var bedre, hvis man sagde, at det er helt uacceptabelt, at under-18-årige frivilligt kan rekrutteres til militæret. Så det er sådan et lille hår.

Jeg synes, det er et fremskridt både i forhold til de 16-årige og i forhold til de 18-årige, så vi bakker fuldt op om det her, men jeg synes, at man ved andre lejligheder, når man diskuterer de her ting internationalt, bør understrege, at det er uacceptabelt, at under-18-årige overhove-

det deltager i krig, uanset landenes specifikke myndighedsalder.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti bakker fuldt ud op om dette vigtige beslutningsforslag.

Børns rettigheder generelt har jo meget fokus i de her år, og den del af børns rettigheder, der vedrører det ikke at kunne udskrives til krigstjeneste, er også vigtig. Derfor synes vi, at denne sag, som kan synes lille, faktisk er vigtig nok endda. Så vi bakker op om forslaget.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for den brede støtte til forslaget, og jeg er glad for at kunne konstatere, at der i Folketinget som helhed er støtte til denne indsats på det humanitære område.

Kl. 15.40

Jeg har bemærket mig det radikale forbehold. I den forbindelse kan jeg oplyse, at der ikke for nærværende er bilaterale aktiviteter, som specifikt sigter mod børnesoldater. Så jeg var derfor lidt overrasket over at høre de betingelser, der blev stillet, for den regering, som Det Radikale Venstre er trådt ud af den 20. november, havde altså ikke bilaterale aktiviteter, som specifikt beskæftigede sig med problemet børnesoldater.

Men det er klart, at denne regering ser meget opmærksomt på området, fordi det svarer til vores almindelige udenrigspolitiske målsætning, at man naturligvis ikke skal have børnesoldater, som ofte er et produkt af fattigdom, og vores fokusering på fattigdomsbekæmpelse rimer jo også med en styrkelse af børns og kvinders rettigheder.

Selv om de nye regler måske ikke er helt så håndfaste og vidtgående, som vi altså gerne havde set, er der dog trods alt tale om en klar styrkelse af den globale indsats mod anvendelsen af børnesoldater.

Enhedslistens betænkeligheder har jeg fuld forståelse for og har dem også selv. Jeg kommer gerne næste gang det skridt videre – selvfølgelig.

Børnesoldater er heldigvis ikke et problem i Danmark, men det er naturligvis vigtigt at deltage aktivt i alle bestræbelser for at få begrænset og afskaffet anvendelsen af børnesoldater og hjælpe børn, som er ramt af den ulykke at blive inddraget i hæren.

Vi må også modvirke, at børnesoldater nogen sinde bliver et aktuelt problem her i landet.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-
hold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Svend Auken):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 29. januar 2002 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.42
